BUTTONARIUM
OGÓLNOPOLSKA
@ KOLEKCJA GUZIKÓW

www.buttonarium.eu

Karta katalogowa guzika btrm005631

Dane szczegółowe

Właściciel:	**momek75**
Kraj:	**Prusy**
Okres historyczny:	**brak danych**
Znaleziono:	**lubuskie**
Materiał awersu:	**mosiądz**
Materiał rewersu:	**g.jednorodny**
Wykończenie:	**brak**
Sygnowanie:	**! Bez sygnatur wytwórcy**
Wytwórca:	**! Bez sygnatur wytwórcy**
Średnica:	**brak danych**
Typ uszka:	**drut**
Rant:	**●---**
Profil:	**C - jednowarstwowy, zdecydowanie wypukły**

Występujące elementy

- numer [cyfra_1; 1]

Przeznaczenie

- wojskowy

Ostatnia aktualizacja: **2017-08-13 20:00**

Opis guzika btrm005631

Pruski guzik wojskowy (wzór 1842)
© *buttonarium.eu*

Awers przedstawia szrafowaną cyfrę 1, która została umieszczona na gładkim tle, sam guzik mocno wypukły.

Rewers bez sygnatur wytwórcy.

Ciekawostka
Tego typu guziki zamiast sygnatury mają najczęściej koncentryczne okręgi.

Guzik znaleziono w okolicach miejscowości Wschowa w woj. lubuskim.

Przeznaczenie i datowanie
Guzik wprowadzono w wojsku pruskim po roku 1842 i obowiązywał aż do 1910 roku, kiedy to wraz ze zmianą wzoru umundurowania na M1910 Feldrock, zmieniono również wzór guzików. Tego typu guziki były noszone tylko i wyłącznie przy naramienniku (pagonie), liczba na guziku oznaczała numer kompanii, numer pułku był haftowany na pagonie [1].

Kompanie w pruskich batalionach były numerowane w ramach pułku:

- I batalion: kompanie 1, 2, 3 oraz 4
- II batalion: kompanie 5, 6, 7 oraz 8
- III batalion: kompanie 9, 10, 11 oraz 12

Ciekawostka
W Buttonarium znajdują się tego typu guziki, ale z numerami rzymskimi:
- z numerem III - guzik btrm004807,
- z numerem VII - guzik btrm007218,
- z numerem IX - guzik btrm000865,
jedna z hipotez mówi, że były to guziki poszczególnych kompanii grenadierów, wchodzących w skład pułku grenadierów. Ostateczne przeznaczenie tych guzików wymaga jeszcze wyjaśnienia.

Wersje guzika ze względu na materiał wykonania

- z mosiądzu - w kolorze żółtym/złotym (gelb)
  - mosiądz, to stop miedzi i cynku, zawierający do 40% cynku i ma kolor żółty (złoty),
- z tombaku - w kolorze czerwonym/miedzianym (rot)
  - tombak, to stop miedzi z cynkiem, zawierający powyżej 80% miedzi i ma kolor czerwony,
- z niklu - w kolorze białym/srebrnym (weiß)
  - nikiel metaliczny jest srebrzystobiałym, połyskującym metalem, trudno korodującym.

Ciekawostka
Zgodnie z ówczesnym regulaminem średnica tego guzika powinna wynosić 7 linii (dokładność wykonania ±½ linii), czyli około 17,8 mm (±1,3 mm).

Ciekawostka
Dawniej, kaliber broni oraz średnice guzików mierzono w tzw. liniach, czyli odpowiednik 1/10 cala. W XIX wieku 1 cal pruski wynosił 26,17 mm, czyli 1 linia wynosiła 2,617 mm, stąd starsze guziki pruskie są nieco większe.

Źródła

Podobne guziki na stronie Buttonarium Polska
[1] Staatsbibliothek zu Berlin - Der Feldgraue : Leitfaden für den Dienstunterricht des Feldartilleristen
Boczkowski W., Jaroszyński-Wolfram M., Gładki K. - GUZIKI Przewodnik dla kolekcjonerów, Warszawa 1999
Hostert W. - Uniformknöpfe, Lüdenscheider 2005. ISBN 3929614502
Wikipedia.pl - Cal
Wikipedia.pl - Grenadier
Wikipedia.pl - Linia_(jednostka)
Wikipedia.pl - Królestwo Prus

Wytwórca: ! Bez sygnatur wytwórcy

Starsze guziki nie były w ogóle sygnowane, zdecydowana większość guzików wykonanych techniką odlewu też nie posiadała oznaczeń wytwórcy. Niektórzy producenci nie podpisywali swoich wyrobów lub tylko czasowo ich nie znakowali (np. na początku swojej działalności). Francuskie guziki wojskowe, z okresu wojen napoleońskich, przeważnie nie były sygnowane, zwłaszcza te z uszkiem typu *koszyczek*. Współczesne, cywilne guziki ozdobne w zdecydowanej większości nie posiadają żadnych oznaczeń wytwórcy. Na podstawie

braku sygnatury trudno wyciągać jakiekolwiek wnioski na temat wytwórcy, czy chociażby kraju pochodzenia. Jedyną podpowiedzią jest budowa guzika, która w pewnych sytuacjach może być pomocna w przypisaniu danego guzika do producenta, kraju, czy epoki.

Przy opracowaniu opisu wykorzystano informacje od użytkowników oraz wnioski z analizy guzików w Buttonarium.
Jeśli chciałbyś coś dodać do tego opisu, to napisz poniżej komentarz. ***Nie zapomnij podać źródeł tych informacji.***

Ostatnia aktualizacja: **2017-11-15 08:45**

Plik wygenerowano ze strony www.buttonarium.eu 2026.11.17